Molenlanden

Provincie Zuid-Holland
Statengriffie
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Ook via mail: statengriffie@pzh.nl

Datum: 23 September 2025

Zaaknummer: 1254519

Bijlagen: -

Voor informatie: Marjolein Teunissen

Onderwerp: Voorgenomen omgevingsbeleid

Geachte leden van Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten
van de Provincie Zuid Holland,

De gemeenteraad van Molenlanden heeft met interesse de stukken gelezen over de voorgenomen herziening van het provinciale omgevingsbeleid (2025). In deze brief delen wij graag onze unanieme reactie. Wij vragen u onze reactie te betrekken in het verdere besluitvormingsproces.

Uit uw voornemens spreekt een duidelijke zorg voor het open gebied van onze provincie. Daar zijn we u dankbaar voor en wij delen die zorg. Beleidsvoornemens die grenzen stellen aan de uitbreidmogelijkheden van steden richting de polder waarderen wij. Ook zien wij in dat het open gebied onmisbaar is voor de aanpak van verschillende actuele uitdagingen rondom natuur, water, energie, enzovoorts. Sommige van de algemene uitgangspunten die u met het oog op deze doelen wilt introduceren baren ons als grote plattelandsgemeente echter wel zorgen. Het gaat met name om enkele vergaande beperkingen ten aanzien van woningbouw en bedrijvigheid.

Woningbouw
U wilt zo min mogelijk onbebouwde ruimte bebouwen en zo veel mogelijk verdichten in bebouwd gebied. Als gemeenteraad geven wij ook de uitdrukkelijke voorkeur aan verdichting, maar in onze dorpen zijn die mogelijkheden zeer beperkt. Hoogbouw tast de karakteristieke weidsheid van het landschap aan en doet afbreuk aan de identiteit van onze historische kernen. Het opofferen van de (al zeer zeldzame) stukjes groen binnen de kernen komt op zijn beurt de leefbaarheid niet ten goede.

De mogelijkheid die u naast verdichting nog aanreikt is het ‘straatje erbij’. Aan deze optie kleven helaas twee problemen. In de praktijk merkt de gemeenteraad van Molenlanden dat kleine projecten zoals ‘een straatje erbij’ moeilijk van de grond komen. Als gemeente hebben we de wens – en de plicht – om betaalbaar te bouwen. Zoals u weet heeft dat gevolgen voor de financiële haalbaarheid van projecten. Er is een bepaalde omvang nodig om financieel uit te komen. Een wijkje erbij is vaak haalbaarder dan een enkel straatje. Daarnaast is een straatje erbij voor onze grotere kernen niet voldoende om de leefbaarheid op peil te houden.

Gemeente Molenlanden · Postbus 5 · 2970 AA Bleskensgraaf
www.molenlanden.nl · info@molenlanden.nl · 088 75 15 000

De gevolgen van uw voorgenomen beleid zouden onbedoeld zeer schadelijk kunnen zijn voor onze landelijke dorpen. Met de dubbele vergrijzing voor de deur en de verdunning van huishoudens zijn uw beperkingen funest voor de leefbaarheid van onze kernen. Tot en met 2031 neemt de categorie inwoners met een leeftijd boven de 75 jaar in Molenlanden met 21% toe. Het aantal jongeren en gezinnen neemt juist af. Als we niet kunnen bouwen voor deze doelgroepen zullen onze kernen fors vergrijzen, met alle gevolgen van dien. Kleine kernen (tot 2000 inwoners) zullen hun school zien sluiten. Winkels zullen dichtgaan, verenigingen gaan ter ziele, het sociale weefsel breekt en de zorg komt in de knel. De brede welvaart zal allesbehalve toenemen.

Op basis van deze reële zorgen willen we u het volgende vragen. Hanteer inderdaad steeds een integrale en evenwichtige afweging. Betrek in die afweging óók de demografie met het oog op de leefbaarheid en vitaliteit van (dorps)gemeenschappen. Die integrale afweging zal steeds maatwerk vereisen. Laat daar alstublieft ruimte voor bestaan. Wij verzoeken u daarom dringend de optie van 3-hectare-locaties niet generiek uit te sluiten. Spring er zuinig mee om, vraag desnoods om vormen van ruimtelijke compensatie, maar sluit het niet uit. Bied de mogelijkheid om af en toe een wijkje te bouwen. Daarvoor is anderhalve hectare in ons landelijke gebied ontoereikend.

Bedrijvigheid
Naast woningbouw vraagt ook onze lokale bedrijvigheid om gepaste groeiruimte. Ondernemingen, essentieel voor onze gemeenschappen, kunnen niet meer uitwijken naar een bedrijfslocatie op een bedrijventerrein en blijven steken op een locatie in een dorp of lint. Dit veroorzaakt geregeld overlast voor omwonenden en staat ook in de weg aan woonverdichting in de kern. Daarnaast heeft ruimtegebrek gevolgen voor innovatie en verduurzaming; speerpunten van het provinciale beleid. Onze ondernemers willen hieraan graag bijdragen, maar een circulaire economie, energietransitie en klimaatadaptatie vereisen fysieke ruimte. Wij vragen u om in plattelandsgemeenten als de onze maatwerk toe te passen en ruimte te bieden waar dit noodzakelijk is voor een gezonde, levendige en circulaire economie.

Knoppen voor flexibiliteit en maatwerk
Wij beseffen dat wonen en bedrijvigheid de resultante is van keuzes op het gebied van bijvoorbeeld landbouw, natuur, drooglegging en weidevogels. Het beleid op de andere terreinen vraagt dan om zodanige flexibiliteit dat een gemeente als Molenlanden de ruimte krijgt om te compenseren en te mitigeren op andere domeinen. We durven dat te vragen, omdat uit onderzoek dat Molenlanden heeft laten uitvoeren, blijkt dat Molenlanden zuinig omgaat met de schaarse ruimte: 0,4% van het landelijk gebied in de gemeente is in de afgelopen 12 jaar omgezet naar wonen en bedrijvigheid. Het gemiddelde in het Groene Hart is 6%. Molenlanden heeft nu het gevoel dat haar zuinig omgaan met de schaarse ruimte gestraft wordt, omdat anderen dat niet gedaan hebben. Daarom durven we te vragen om ons eigen keuzes te laten maken binnen uw flexibele beleid. De historie toont aan dat we daar geen misbruik van maken. Geef ons daarom de ruimte om maatwerk mogelijk te maken en zo samen met u uw beoogde doelen te halen.

Weidevogelgebieden
In het licht van de hierboven beschreven zorgen vragen we onder andere speciaal aandacht voor de weidevogelgebieden. Het belang en de schoonheid van onze weidevogels kennen en koesteren wij. U heeft het voornemen de weidevogelgebieden te vergroten en deze op te delen in de categorieën ‘belangrijk weidevogelgebied’ en ‘kansrijk weidevogelgebied’. Bij verwezenlijking van uw voornemen wordt vrijwel heel onze gemeente weidevogelgebied. Wij dringen erop aan om terughoudend te zijn in het aanwijzen van ‘belangrijke weidevogelgebieden’ en om binnen de beschermingscategorie van ‘kansrijke weidevogelgebieden’ (bouw)ontwikkelingen niet uit te sluiten. In het algemeen vragen we u opnieuw ruimte te bieden aan maatwerk – alles met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, ook binnen Molenlanden. Op basis van onze ervaringen in het gebied, is het samen sturen met boeren op aantallen en kwaliteit veel kansrijker dan op de kaart aanwijzen van gebieden.

Gemeente Molenlanden · Postbus 5 · 2970 AA Bleskensgraaf
www.molenlanden.nl · info@molenlanden.nl · 088 75 15 000

Samenvattend vragen wij u: maatwerk voor ruimte en ruimte voor maatwerk.

Wij wensen u veel wijsheid bij de besluitvorming en de verdere uitwerking van het omgevingsbeleid. Wij zijn collectief en per fractie bereid om deze brandbrief mondeling toe te lichten aan uw fractie of college. Wij zouden een schriftelijke reactie op deze brief zeer waarderen.

Met vriendelijke groet,

De gemeenteraad van de gemeente Molenlanden,

de griffier, de voorzitter,

Marjolein Teunissen Theo Segers

Marjolein Teunissen Theo Segers

Gemeente Molenlanden · Postbus 5 · 2970 AA Bleskensgraaf
www.molenlanden.nl · info@molenlanden.nl · 088 75 15 000